

Savivaldybių žinios

Nr. 6 (886) 2020 m. liepos 18 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2020

Kauno regiono savivaldybės: siekis tapti moderniu Rytų ir Vidurio Europos regionu

2–13 p.

Romo Gurklio nuotr.

Liepos 7 d. Raseinių rajono savivaldybėje vyko Kauno regiono plėtros tarybos posėdis, kuriam vadovavo regiono tarybos pirmininkė Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė. Programos „Kurk Lietuvai“ projektų vadovai Dovilė Sujetaitė, Skaidrilė Grigaitė-Mockevičienė ir Vytautas Vaitiekūnas pristatė projektą „Bendru sutarimu link savivaldybių savarankiškumo stiprinimo“.

KURK LIETUVAI PROJEKTAS – SAVIVALDYBIŲ SAVARANKIŠKUMUI STIPRINTI	7 p.
AR SUSTABDYSIME KAINŲ AUGIMĄ ATLIKŲ TVARKYMO SEKTORIJE?	17 p.
PASAULIO LIETUVA. GYVENIMĄ PASKYRĖ LIETUVYBĖS SKATINIMUI	20 p.
LSA SUVAŽIAVIMAS: SIŪLYMAS PARTIJOMS STIPRINTI SAVIVALDOS SAVARANKIŠKUMĄ	30–31 p.

KAUNO REGIONO SAVIVALDYBĖS:

SIEKIS TAPTI MODERNIU RYTŲ IR VIDURIO EUROPOS REGIONU

ĮSTATYMO ATVERIAMOS GALIMYBĖS REGIONAMS

„Birželį Seimas priėmė ilgai lauktą ir rengtą Regioninės plėtros įstatymą. Vienas svarbiausių šio įstatymo tikslų – skatinti tolygią ir tvarią plėtrą visoje šalyje, mažinti vidinius skirtumus tarp savivaldybių bei pajamų ir socialinę nelygybę regionuose. Regioninės plėtros įstatymas suteiks regionams daugiau įgaliojimų, o regionų plėtros taryboms – teisinį statusą skirstant ES ir kitas lėšas. Be abejo, regionams teks prisiišti daugiau atsakomybių, kadangi jie nebebus priklausomi nuo Finansų ir kitų sektorių ministerijų. Anksčiau gaudavome suplanuotas priemones ir reikia ar nereikia jų regione, visi privalėjome „įsisavinti“ joms skirtas lėšas“, – mintimis dalijasi Kauno regiono tarybos pirmininkė Nijolė Dirginčienė.

Pasak jos, įstatymas savivaldybėms sukelia tam tikrų sunkumų – jos turės susitarti, kokius regioninius projektus įgyvendins, kaip ir kokias teritorijas vystys. „Kauno regione visos aštuonios savivaldybės yra skirtingos. Be abejonės, reikės daugiau diskusijų, bendravimo, geranoriškumo, nes Regiono plėtros planui turės priartėti beveik visos savivaldybės, – sako tarybos pirmininkė. – Turėsime išmokyti mąstyti ne tik apie savo savivaldybę, bet ir apie visą regioną. Dabartinis regionų lygmuo atspindi labiau atskirų savivaldybių logiką ir užmojus, o ne tikslą sukurti bendrą siekį, įgyvendinti bendrus projektus. Palankiai vertinu ir kompetencijų centrų įkūrimą, nes šiuo metu regionų plėtros taryboms labai trūksta ekspertinės pagalbos.“

Kaip pabrėžia Nijolė Dirginčienė, Kauno regionas siekia tapti moderniu Lietuvos, Rytų ir Vidurio Europos ekonomikos regionu, mokslo, aukštųjų ir informacinių technologijų, kultūros ir turizmo centru su puikiai išvystyta

tarptautinio susisieki mo ir logistikos infrastruktūra, kuriame gyvena nuolat besimokanti, versli, sveika ir saugi bendruomenė. Šia linkme dirba visų aštuonių savivaldybių žmonės ir institucijos.

„Regionas save suvokia ne tik kaip krašto, bet ir kaip globaliosios ekonomikos dalį. Orientuojantis į tai kuriamos verslo sąlygos. Į klausimą, kuo Kauno regionas patrauklus verslui, geriausiai atsako patys investuotojai, išskirdami geografinės padėties, susisieki mo ir judumo, multimodalinės logistikos, aukštos kvalifikacijos profesionalų, mokslo ir verslo partnerystės, informacinių technologijų teikiamus privalumus, – teigia plėtros tarybos pirmininkė. – Taip pat vienu svarbiausių kriterijų užsienio investuotojams, renkantys šalį ar regioną, yra kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla. Kauno regionas tikrai turi kvalifikuotų darbuotojų.“

Kauno regionas yra Lietuvos centre, tad čia susisieki mas yra vienas geriausių visoje šalyje. Į šį regioną veda visi keliai: sausumos, geležinkelio, vandens ir oro, tai svarbu ne tik kasdieniam patogumui, bet ir santykių su užsieniu vystymui. Būtent Kauno ir Kėdainių rajonų transporto mazguose kertasi pagrindiniai geležinkelio ir magistraliniai automobilių transporto koridoriai Rytų ir Vakarų (Klaipėda, Minskas Kijevas, Sankt Peterburgas), Šiaurės ir Pietų (Varšuva, Kaliningradas, Ryga, Talinas, Helsinkis) kryptimis. Tiek pramogauti, tiek gabenti krovinius galima vandens keliais – nuo Kauno pagrindinio šalies upių uosto iki

Nijolė DIRGINČIENĖ
Birštono savivaldybės merė
Regiono tarybos pirmininkė

neužšalancio Klaipėdos jūrų uosto, ateityje bus nutiestas europinės vėžės geležinkelis. Iš Karmėlavoje įsikūrusio tarptautinio Kauno oro uosto 2019 metais tiesiogiai buvo galima pasiekti 28 oro uostus.

„Iki šiol modelis „gyventi ir dirbti Kauno regione, bet kurti – visam pasauliui“ – pasiteisino, o tai rodo į eksportą orientuoto sėkmingo verslo gausa regione. Regione vyrauja maisto produktų, gėrimų, elektronikos, tekstilės, baldininkystės ir medienos apdirbimo, statybinių medžiagų, farmacijos ir buitinės chemijos pramonės sritys. Veikia vienos didžiausių Baltijos šalyse fosforo trąšų gamintojos AB „Achema“ (Jonavos r. sav.) ir AB „Lifosa“ (Kėdainių r. sav.). Išplėtotos ir specifinės pramonės šakos – sklandytuvų (Prienų r. sav.), sraigtasparnių remontas (Kauno m. sav.), mineralinio vandens gavyba (Birštono sav.), – regioną apibūdina Nijolė Dirginčienė. – Iš dešimties Lietuvoje esančių regionų esame trečias pagal užimamos teritorijos dydį ir antras pagal gyventojų skaičių (562 tūkst. gyventojų). Dauguma Kauno regiono gyventojų turi aukštąjį išsilavinimą, kurį galima įgyti 5 universitetuose, 5 kolegijose ar kitose aukštosiose mokyklose. Regionui labai svarbu technologinė tyrimų bazė, aukštos kvalifikacijos profesionalai. Siekiant spartinti žinių visuomenės kūrimą, stiprinti ilgalaikius konkurencingumo pagrindus, plėtojami mokslo ir verslo partnerystės projektai – Kaune kuriami tarptautinio lygio mokslo, studijų ir žinių ekonomikos branduoliai „Santakos“ ir „Nemuno“ slėniai, veikia mokslo ir technologijų parkas „Technopolis, KTU Inovacijų ir verslo centras.“

Kaip pažymi pirmininkė, Kauno regionas didžiuojasi sparčiai augančiais ir aukštos kokybės sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugas

Birštono istorinė senoji gydykla teikia kokybės standartus atitinkančias paslaugas.

teikiančiais Birštono kurortu bei Kulautuvos, Kačerginės, Zapyškio miestelių kurortinėmis teritorijomis, pritraukiančiomis daugybę turistų ne tik iš Lietuvos, bet ir užsienio valstybių. „Kauno regionas yra vienintelis sveikatą stiprinantis regionas Lietuvoje, nuolat gerinantis sveikatos paslaugas, besirūpinantis gyventojų fizine ir psichine sveikata“, – pabrėžia Nijolė Dirginčienė.

REGIONUI SVARBŪS PROJEKTAI

Kauno regiono plėtros plane iki 2020 metų suplanuota įgyvendinti 365 projektus, kurių vertė 422 mln. eurų, iš jų 233,6 mln. eurų ES lėšos.

Regionui svarbūs projektai:

- ♦ Susisiekimo infrastruktūros projektai (Rail Baltica, Via Baltica, A-1 greitkelio modernizavimas, vandens kelias Nemune);
- ♦ Kauno oro uosto modernizavimas ir plėtra;
- ♦ Laisvosios ekonominės zonos įkūrimas, vystymas (Kaune, Kruonyje, Kėdainiuose);
- ♦ Aleksoto pramonės ir inovacijų parkas, kuriame siekiama sukurti infrastruktūrą moksliniams tyrimams ir eksperimentinei įmonių veiklai, mažai taršiai gamybai, tyrimams, administravimui;
- ♦ Kauno Dariaus ir Girėno stadionas ir Halė;
- ♦ Mokslo pažinimo muziejus – Mokslo sala – unikalus ir interaktyvus mokslą populiarinantis muziejus;

- ♦ Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra;
- ♦ Darnaus judumo priemonių diegimas;
- ♦ Pėsčiųjų dviračių takų plėtra – suplanuota net 14 projektų;
- ♦ Kauno valstybinio muzikinio teatro modernizavimas;
- ♦ Kaunas Europos kultūros sostinė 2022 – tai projektas svarbus ne tik regionui, bet ir Lietuvai;
- ♦ Birštono kurorto plėtra, privačių investicijų pritraukimas;
- ♦ Elektromobilių įkrovos aikštelės.

„Regiono projektų partneris, organizuojantis ir koordinuojantis projektų vykdymą, yra viešoji įstaiga „Kauno regiono plėtros agentūra“, įgyvendinusi „Savivaldybės jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“ projektą. Taigi 2019 metais regione įrengti 646 informacinės infrastruktūros objektai: kelio ženklai, informaciniai stendai, rodyklės, informacinės lentos, – pabrėžia Nijolė Dirginčienė. – Agentūra, bendradarbiaudama su projekto partneriais iš Lietuvos ir Latvijos, įgyvendina projektą „Miško maršrutų kūrimas Lietuvoje ir Latvijoje. Baltijos pajūrio pėsčiųjų maršruto plėtra Lietuvoje (Hiking Project)“. Kauno regionas pristatomas turizmo parodose tiek Lietuvoje, tiek ir užsienio valstybėje.“

KAUNO REGIONO KURORTAS – BIRŠTONAS

Birštonas – vienintelis kurortas Kauno regione. Tai vienas seniausių ir gražiausių Lietuvos balneologijos kurortų, garsėjantis karališka kilme ir natūralios gamtos turtais: trykštančiais mineralinio vandens, praturtinto bromu, šaltiniais; gydomuoju purvu; švarių oru ir palankiu sveikatai klimatu. Birštonas yra gyvas ir nuolat augantis, atsinaujinantis kurortas, turintis savitą identitetą, atpažįstamą tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, be to, tai viena populiariausių kelionių kryptų, leidžiančių atgauti fizines ir dvasines jėgas.

Pastaraisiais metais Birštone nuosekliai daugėjo investicijų. Pirmiausia buvo sutvarkyta miesto infrastruktūra, pritaikyta turizmui: atnaujinti parkai, skverai, kitos viešosios erdvės, nutiesti dviračių takai, įgyvendinama kvartalinė renovacija, įgyvendinti mineralinio vandens panaudojimo poilsiui ir turizmui projektai, tokie kaip Kneipo sodas, mineralinio vandens garinimo bokštas „Druskupis“, mineralinio vandens paviljonas „Birutės vila“, kuriais nemokamai mėgaujasi kiekvienas. Sukurta saugi, kokybiška gyvenimo aplinka Birštono gyventojams ir miesto svečiams. „Galime pasidžiaugti, kad per pastaruosius kelerius metus Birštono kurortas pritraukė daugiau nei 100 mln. eurų investicijų, buvo sukurta daugiau nei 800 naujų darbo vietų,

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“
leidžiamas nuo 1996 m.

Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Girklys, tel. 8685 39452,
Facebook savzinios leva Cataldo, cataldoieva@gmail.com

Spausdina AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,
www.spauda.com
ISSN 1392–2467

Mūsų partneris

Mano Kraštas

Svečius džiugina Birštono apžvalgos bokštas.

kurorte vienu metu gali apsistoti ir mėgautis teikiama paslaugomis beveik 3000 miesto svečių, – pabrėžia Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė. – Kurortas svečius vilioja moderniomis gydyklomis, sanatorijomis, svetingais viešbučiais, restoranais, aktyvaus laisvalaikio pramogomis ir plataus spektro renginiais. Svečius džiugina Birštono apžvalgos bokštas, Vytauto kalnas, Škėvonių atodanga. Viena didžiausių šio sezono naujienų – prie jvažiavimo į miestą įsikūręs kempingas „Natur Camp Birštonas“. Be to, netrukus Birštono centriname parke bus atidarytas viešbutis, SPA ir Gastrobaras „Esė“, skirtas įvairiomis skaitmeninėmis technologijomis besinaudojantiems naujosios kartos poilsiautojams.“

Šiuo metu iš viso Birštone priskaičiuojama daugiau nei 30 maitinimo įstaigų, kavinių, restoranų. Šį sezoną duris atvėrė restoranai „Skveras“, šalia Birštono apžvalgos bokšto esanti kavinė „Bokšto terasa“ ir terasa „Vasara“.

Birštono gyventojai gali mėgautis „Birštoniečio kortelės“ turėtojo privalumais. Kurorte jau galima prisėsti ant išmaniųjų suolelių, prie kurių sukuriamas bevielio ryšio Wi-Fi zona, prisipūsti dviračio padangas, naudoti integruotą garso įrangą, radiją, išmaniųjų įrenginių kroviklius (USB), meteorologinių orų stotelė fiksuoja orus Birštono kurorte. Metų pabaigoje pradėjo veikti dvi naujos elektromobilių greito įkrovimo stotelės, kuriose vienu metu galima krauti keturis elektromobilius.

Merė pabrėžia, kad siekiant užtikrinti nuolatinę unikalaus Birštono kurorto plėtrą, racionalų mineralinio vandens naudojimą ir išsaugojimą, atvykstantojo ir vietinio turizmo bei kurortolo-

ginių tyrimų plėtrą, inicijuotas Kurortų ir kurortinių teritorijų įstatymo rengimas. „Daugelyje Europos šalių kurortų vystymą, funkcionavimą, gydomųjų išteklių paiešką, tyrimus, panaudojimą įvairių susirgimų gydymui ir sveiko žmogaus ligų prevencijai reglamentuoja kurortų įstatymai, tačiau Lietuvoje kurorto ir kurortinės teritorijos statusą turinčių savivaldybių plėtra ir veikla reglamentuojama net 18 atskirų teisės aktų, kuriuose epizodiškai aptariamas vienas ar kitas kurortui svarbus klausimas, – esama kurortų teisinę bazę apžvelgia merė. – Lietuvai reikėtų pasekti vakarų Europos šalių pavyzdžiu ir sukurti kurortų įstatyminę bazę, kuri užtikrintų kryptingą kurortų vystymą. Šiuo klausimu intensyviai dirba Lietuvos kurortų asociacija. Inicijuojamas įstatymas leistų apibrėžti kurortų ir kurortinių teritorijų politiką, jos įgyvendinimą, vystymosi sąlygas, mokesčių, biudžeto formavimosi bazę ir sukurtų bendrą teisinį pagrindą – įstatyminę bazę kurortams ir kurortinėms teritorijoms. Kurortų ir kurortinių teritorijų, kurortinio gydymo bei kurortų turizmo plėtrai yra būtina nuosekli ir kryptinga Valstybės politika, kurianti Lietuvos kaip patrauklios sveikatos turizmo šalies, poziciją.“

Kaip pažymi merė, Birštono kurortas, kaip ir kiti kurortai, yra teritorijose, kuriose ribojamos tam tikros veiklos. Viena jų – statybos, todėl reikėtų, kad Valstybė sudarytų palankesnes architektūros atstatymo finansavimo sąlygas kurortams būdingai sudėtingesnei, pasižyminčiai meniniu savitumu ir funkcionalistine estetika, architektūra.

Tiek Birštone, tiek kituose kurortuose juntamas didelis fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojų rezidentų trūkumas, todėl būtina imtis priemonių, ruošiant gydytojus specialistus kurortams. Taip pat, kurortuose yra būtinas naudojamų gamtinių veiksnių įteisinimas, sertifikavimas, taikymo metodikų parengimas, kvalifikacinių reikalavimų personalui nustatymas bei sistemingų mokslinių tyrimų vykdymas.

„Lietuva turi dideles galimybes plėsti sveikatos turizmo sektorių ir tapti sveikatos turizmo lydere Šiaurės-Rytų Europoje, tačiau nereglamentuojama sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugų teikimo tvarka, neapibrėžti kokybės valdymo standartai mažina Lietuvos konkurencinį pranašumą, todėl reikalinga nuolatinė kurortologinių mokslinių tyrimų vykdymo programa, skatinanti natūralių gamtinių veiksnių tyrimų iniciatyvas, kurios padėtų atnaujinti šiuo metu Lietuvos kurortuose gydymui naudojamo mineralinio vandens, gydomojo durpinio purvo bei klimatoterapijos metodikas, ištirtų kurortinių gamtinių veiksnių poveikį sveikam ir sergančiam žmogaus organizmui“, – teigia Birštono savivaldybės merė.

KARANTINO PASEKMIŲ LIKVIDAVIMAS

Nors kelis mėnesius užsitęsęs karantinas

paveikė visą šalį, kurortai jį pajuto skaudžiausiai. Kaip pažymi merė, Birštone buvo uždaryti visi turizmo, sveikatinimo ir kultūros objektai, atšaukti visi renginiai, tarp jų ir garsusis XXI Birštono džiaz festivalis, Birštono miesto šventė, diskusijų festivalis „Būtent!“. Dalis renginių perkelti į 2021 metus. Į savivaldybės biudžetą nesurinktos planuotos pajamos, gaunamos iš gyventojų pajamų mokesčio, vietinės rinkliavos ir kitų mokesčių.

„Atsižvelgdama į smulkaus ir vidutinio verslo patirtus didelius nuostolius, Birštono savivaldybės taryba 50 proc. sumažino vietinės rinkliavos dydžius už leidimus 2020 m. prekiauti pramoginiais įrenginiais Birštono savivaldybės viešosiose vietose, dalį įmonių atleido nuo nuompinigių, nuo vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą, suteikė žemės mokesčio, žemės nuomos mokesčio bei nekilnojamojo turto mokesčio lengvatas, – teigia merė. – Savivaldybės taryba, reaguodama į restoranų ir kavinių problemas, atvėrė visas miesto viešąsias erdves: leido naudotis valstybine žeme ir veikiančių kavinių lauko terasas laikinai praplėsti greta kavinių esančiose viešosiose erdvėse.“

Ekonomikos skatinimui ir COVID-19 sukeltų pasekmių sumažinimui Vyriausybė Birštono savivaldybei papildomai skyrė 3,659 mln. eurų.

2020 METŲ DARBAI

„Aktyviai dirbant verslui, viešasis sektorius, savivaldybė taip pat turi operatyviai kurti ir tvarkyti viešąją infrastruktūrą, teikti viešąsias paslaugas. Tik taip galima viešojo ir privataus sektorių sinergija, – pabrėžia merė Nijolė Dirginčienė. – Savivaldybė, pasinaudodama įvairiais fondais ir pritraukdama investicijas, kuria patrauklią turizmo, poilsio, rekreacijos ir gyvenamąją aplinką tiek savivaldybės gyventojams ir svečiams, tiek ir visam regionui. Įrengiami nauji dviračių takai ir tvarkomi jau esami, tęsiami viešųjų ir privačių infrastruktūros objektų renovacijos, modernizavimo darbai, tvarkomi inžineriniai tinklai siekiant didesnio energijos vartojimo efektyvumo, atnaujinami gyvenamieji kvartalai, šaligatviai, įrengiamas apšvietimas, sutvarkomos viešąsios erdvės. Šiais metais bus įrengta 1,2 km dviračių tako Žvėrinčiaus miške atkarpa. Šiuo metu rengiami apleistų pastatų Birštono senamiestyje sutvarkymo projektai.“

Pastaruoju metu ženkliai pasistūmėjo Daugiafunkcinio sporto centro statybos, kurias tikimasi užbaigti kitais metais.

Valstybės saugomų teritorijų tarnybai įgyvendinant gražiausių Birštono kurorto vietų sutvarkymo projektus, planuojama sutvarkyti Vytauto kalną, įrengti Škėvonių atodangos pažintinį taką. „Visos investicijos ir projektai sudaro sąlygas privačių investicijų pritraukimui, smulkaus ir vidutinio verslo plėtrai, naujų paslaugų kūrimui, gyventojų ir svečių poreikių tenkinimui“, – teigia Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė.

Jonavos sporto arena – modernus daigafunkcis kompleksas.

JONAVOS RAJONAS

Indrė VILŪNIENĖ

ŽINGSNIS Į REGIONINĖS POLITIKOS NAUJĄ KOKYBĘ

„Savivaldybės ir jas vienijanti asociacija labai palaikė Regioninės plėtros įstatymo atsinaujinimą. Iš naujojo reglamentavimo tikimės procesų decentralizavimo, greitesnių sprendimų, didesnio savivaldybių suteikiamas juridinio asmens statusas ir šios tarybos bus valdomos pačių savivaldybių, o ne ministerijos, rodo, kad didėja savarankiškumo, geresnių projektų finansavimo galimybių, – savivaldybių lūkesčius perteikia Jonavos rajono meras Mindaugas Sinkevičius. – Žinoma, savivaldybių irgi laukia iššūkiai. Reikės susitarti, matyti ne tik savo savivaldybės interesus, bet ir kaimynų, rengti ir įgyvendinti regioninio lygio, kelias savivaldybes apimančius projektus. Tikimės, kad naujas reglamentavimas pakels regioninę politiką į naują kokybės lygmenį, bet su nekantrumu laukiame ir poįstatyminių teisės aktų, kurie taip pat labai svarbūs tinkamam įstatymo nuostatų veikimui.“

JONAVA TAPO STATYBŲ AIKŠTELE

„Paskutiniaisiais metais Jonava atrodo tarsi statybų aikštelė. To iškart nesuprasi, jei pro miestą tik pravažiuoji, tačiau pasižvalgius plačiau sunku nepastebėti tiek rajono centre, tiek seniūnijose atnaujinamų daugiabučių pastatų, darželių, mokyklų, plečiamų automobilių stovėjimo aikštelių daugiabučių kiemuose, modernizuojamų Kultūros centro ir jo filialų, šilumos trasų, paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtros,

rekonstruojamų vandens gerinimo įrengimų“, – savivaldybės gyvenimą apibūdina meras.

Pasak jo, rajonas orientuotas į patogų gyvenimą įvairioms amžiaus grupėms, todėl labai svarbi išvystyta laisvalaikio infrastruktūra. Naujos, modernios vaikų žaidimų aikštelės, sutvarkytos viešosios erdvės, naujai įrengiami parkai – taip pat paskutiniųjų metų prioritetų ar jau atliktų darbų sąrašas. „Žinoma, statybiniai procesai sukelia nepatogumų, bet norint pokyčių neišvengiamai tenka šiek tiek pakentėti, užtat rezultatai vėliau džiaugiasi visi – ir gyventojai, ir miesto svečiai, – teigia Mindaugas Sinkevičius. – O kur dar socialinės, kultūrinės, švietimo veiklos, į kurias nuolat investuojame. Jonavos rajono gyventojai gali džiaugtis nemokamais aukštos kokybės kultūros renginiais, nacionalinio ar net tarptautinio lygio įvairių sporto šakų varžybomis. Galiu pasidžiaugti ir sėkminga verslo įmonių veikla, aktyviomis bendruomenėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis.“

Tačiau, kaip pažymi rajono meras, pernai nemažai dėmesio buvo skiriama ir sveikatos paslaugų gerinimui, paslaugų neįgaliesiems plėtrai.

„Atrodo, dar visai neseniai dabartinis Joniui slėnis tebuvo plytinti pieva, dabar čia – laisvalaikio ir švenčių susibūrimo vieta, žiemą, jei tik netrūksta sniego, veikia slidinėjimo trasa. Ten, kur anksčiau būta brūzgynų, driekiasi dviračių takai, nauji parkai, laisvalaikio zonos.“

Nesuklysiu pasakydamas, kad per paskutiniuosius kelerius metus Jonava iš tiesų akivaizdžiai gražėjo“, – pasidžiaugia meras.

Mindaugas Sinkevičius
Jonavos rajono meras

PASIRUOŠIMAS NEGALI BŪTI ABSOLIUTUS

„Ne kartą žurnalistai manęs prašė įvertinti, ar mes – valstybė ir savivaldybės – buvome pasiruošę šiai pandemijos ir karantino situacijai. Ir beveik visuomet aš atsakau retoriniu klausimu: o ar įmanoma tokioms situacijoms absoliučiai pasiruošti? Juk net kai žinai, kad neišvengiamai kažkas įvyks, kad ir tavo paties mirtis, kasdien negyveni kaip paskutinę dieną. Tad pasiruošimas negali būti absoliutus“, – kalbėdamas apie karantino padarinius pabrėžia Mindaugas Sinkevičius.

Mero teigimu, jau dabar aišku, kad Jonavos rajono savivaldybė per šių metų antrąjį ketvirtį negavo apie 1 mln. eurų planuoto gyventojų pajamų mokesčio. Tai sudaro iki 2 proc. šių metų rajono biudžeto. „Nuo pajamų surinkimo plano atsiliekame, bet tie skaičiai dar nėra labai dideli. Manau, kad ateis laikas į Finansų ministeriją kreiptis dėl paskolos ir mums, greičiausiai – rudenį, – svarsto meras. – Kaip ir reikėjo tikėtis, sulaukiame daugiau prašymų dėl socialinės paramos. Antra vertus, Vyriausybės sprendimai, susiję su įvairių infrastruktūros projektų finansavimu, įskaitant valstybės investicijų programos projektų spartinimą ir papildomos lėšos savivaldybių keliams ir pėsčiųjų bei dviračių takų plėtrai pasiekė ir mus.“

Kaip teigia meras, Užimtumo tarnyba nefiksuoja masinių atleidimų ar drastiškai išaugusio nedarbo lygio. „Ramina tai, kad su Vyriausybe susitarta ir savivaldybėms bus kompensuotos išlaidos, patirtos dėl COVID -19, bei išlaidos dėl ekstremalios situacijos nesurinkus biudžetų“, – pažymi meras.

2020 METŲ PROJEKTAI

Pasak Mindaugo Sinkevičiaus, nepaisant šiomet ištikusių negandų, gyvenimas nestovi vietoje. „Pasakyčiau priešingai – projektai intensyviai įgyvendinami. O jų – didelių ir reikšmingai prisidėsiančių prie miesto gerovės – tikrai gausu. Nuo pėsčiųjų ir dviračių takų plėtos iki miesto stadiono rekonstravimo, nuo mokyklų atnaujinimo iki pėsčiųjų tilto statybos, modernizuojama net ir pagrindinė miesto bažnyčia. Panašu, kad „statybų aikštelės“ metafora kurį laiką mus dar lydės, tačiau dėl to verta vien tik džiaugtis, – rajone vykdomais projektais patenkintas meras. – Sakoma, nėra to blogo,

kas neišeitų į gerą. Nežinau, ar šis posakis tinkamas, bet, panašu, pasaulį apėmęs virusas davė ir naudos – valstybės investicijų programos lėšų skyrimas mūsų rajonui lėmė, kad galime atnaujinti didžiausią moksleivių skaičiumi švietimo įstaigą rajone – J. Vareikio progimnaziją, Jonavos ligoninės vaikų ligų skyrių, pabaigti miesto stadiono rekonstrukciją ir tribūnų statybas. Dėl šio projekto įgyvendinimo nerimavome, nes prieš tai buvęs rangovas bankrutavo, tačiau, panašu, viskas baigsis laimingai.“

Jonavoje bus pradėti įgyvendinti ir dar du nauji, jonavičių labai laukiami projektai – pėsčiųjų tilto per Žeimių gatvę ir miesto baseino statybos. Tiek baseinas, tiek tiltas taps vienoje vietoje sutelktu laisvalaikio, sporto ir pramogų, ir net kultūros, komplekso dalimis. „Neabejoju, kad Jonava galės pelnytai vadintis patraukliu, moderniu, puikiai išvystytos laisvalaikio, pramogų, kultūros ir sporto infrastruktūros Lietuvos centru. Ir mes to sąmoningai siekiame – norime sutelkti jaunus, darbingus,

kuriančius šeimas ir auginančius vaikus žmones, kurie jaustųsi oriai, saugiai ir ramiai gyvendami darnioje aplinkoje“, – planais dalijasi meras.

Tačiau, kaip pabrėžia Mindaugas Sinkevičius, vis dėlto yra skaudulių, kurie neišsprendžiami jau ne vienerius metus, nes ne viskas savivaldybės rankose. Reikalingi ir atitinkami Vyriausybės sprendimai. Tai Jonavos aplinkkelio klausimas. Prie Jonavos formuojasi spūstys, ir tai – rimta ne tik susisiekimo, bet ir eismo dalyvių saugumo bėda.

„Turime rimtų ambicijų ir dėl laisvosios ekonominės zonos. Kaimyniniai rajonai turi – ir Kauno miestas, ir Kėdainiai. Galėtume ir mes tokią verslo zoną turėti, – apie dar vieną sumanymą užsimena Jonavos rajono meras ir priduria. – Manau, svarbiausia, kad būtų dėl ko stengtis, kad būtų kam pasidžiaugti miesto pasiekimais ir prie tų pasiekimų prisidėti. Tikiu, kad Jonava ir toliau liks patraukliu rajonu gyventi, auginti vaikus, oriai leisti laisvalaikį kad ir kokio amžiaus būtum.“

KURK LIETUVAI PROJEKTAS – SAVIVALDYBIŲ SAVARANKIŠKUMUI STIPRINTI

Bendradarbiaujant su centrinės valdžios institucijomis ir vietos savivalda, Prezidentūros vykdomu projektu siekiama parengti tvarų savivaldybių savarankiškumo stiprinimo priemonių planą, stiprinti savivaldos įgaliojimus ir atsakomybę, o fragmentuotą dviejų valdymo lygmenų bendradarbiavimą pakeisti glaudesne partneryste. Projekto komanda – Dovilė Sujetaitė, Skaidrilė Grigaitė-Mockevičienė ir Vytautas Vaitiekūnas – susitinka ir projektą aptaria su abiejų valdymo lygmenų atstovais, Lietuvos ir užsienio ekspertais.

Per Regionų plėtros tarybų posėdžius su tarybų nariais vyko aktyvios diskusijos. Tarybos nariai pritarė šio projekto idėjai ir dalijosi savo įžvalgomis, kurios tik patvirtino projekte sprendžiamų klausimų aktualumą. Regionų plėtros tarybų nariai, tikisi, kad šis projektas taps laukiamų pokyčių pradžia.

Projektą įgyvendinančios komandos teigimu, nors esama socialinė ir ekonominė atskirtis tarp Lietuvos regionų yra viena didžiausių per pastaruosius 20 metų ir tapo sisteminiu šalies iššūkiu, tačiau savivalda dėl nepakankamų įgaliojimų Lietuvoje turi menkas galimybes susidariusiai situacijai spręsti. Esamas funkcijų vykdymas ir jų finansavimas sutelktas daugiau centrinėje valdžioje, o Lietuvos fiskalinės decentralizacijos lygis yra žemesnis nei ES ir EBPO šalių vidurkis – tai patvirtina pirmajame projekte etape atliktos esamos situacijos ir gerųjų užsienio praktikų analizės.

Pokyčių būtinybę pagrindžia ir birželio-liepos mėnesiais vykdyta Lietuvos savivaldybių apklausa, skirta nustatyti savivaldybėms aktualiausius savarankiškumo iššūkius ir įvertinti konkrečių priemonių ir pokyčių poreikį. Apklausos rezultatai bus paskelbti liepos pabaigoje, o surinkti duomenys taps itin svarbūs, formuojant įrodymais grįstus sprendimus.

„Šiandien pirmenybė skiriama COVID-19 pandemijos pasekmų švelninimui, tačiau likę sisteminiai rūpesčiai nedingo. Priešingai, dalis jų tampa dar aktualesni. Lietuvos savivaldos galimybių prisitaikyti prie iššūkių ir veikti, kompetencijų ir atsakomybės, santykio su centrine valdžia stiprinimas – tai pokytis, reikalingas ne tik savivaldybėms. Efektyvesnis resursų panaudojimas ir veiksmingesnė regioninė politika per savivaldos stiprinimą naudinga visai valstybei. Rudenį šiai temai skirtame Regionų forumo sieksime plataus susitarimo“, – teigia Prezidento patarėja Rėda Brandišauskienė.

Liepos mėnesį programos „Kurk Lietuvai“ komanda Panevėžio, Kauno ir Marijampolės regiono plėtros taryboms pristatė savo įgyvendinamo projekto „Bendru sutarimu link savivaldybių savarankiškumo stiprinimo“ tarpinius rezultatus, kvietė diskutuoti ir teikti pasiūlymus, kaip plėsti savivaldos atsakomybes.

„Kurk Lietuvai“ įgyvendinamo projekto rezultatai, savivaldybių tyrimo ir viešosios konsultacijos metu išgryninti sprendimų pasiūlymai, taps pagrindu rugsėjo 3 d. Prezidentūroje vyksiančio kasmetinio Regionų forumo diskusijoms. Pasiūlymai apims tokias pagrindines pokyčių kryptis, kaip valstybės deleguotų ir savarankiškųjų funkcijų pasiskirstymas, finansinis savivaldybių savarankiškumas, centrinės valdžios ir vietos savivaldos partnerystė. Siekiama išnaudoti pokyčiams palankias aplinkybes, kurios formuojasi artėjant valdžios pasikeitimams, naujų valstybės strateginių dokumentų rengimui ir naujoms ES finansavimo perspektyvoms.

Projekto komanda dėkoja Lietuvos savivaldybių asociacijai, Regionų plėtros taryboms ir visoms bendradarbiaujančioms savivaldybėms – tiek dalyvavusioms gyvuose susitikimuose, tiek savivaldybių tyrime, ir toliau kviečia teikti pasiūlymus ar pastebėjimus.

„Kurk Lietuvai“ – tai profesinio tobulinimo ir gerosios užsienio praktikos pritaikymo programa Lietuvos viešajame sektoriuje, suteikianti galimybę tarptautinės patirties turintiems profesionalams prisidėti prie modernios Lietuvos ateities kūrimo. Tokie projektai taip pat įgyvendinami Vyriausybės kanceliarijoje, ministerijose, savivaldybėse ir kitose viešojo sektoriaus institucijose.

Su tarpiniais projekto rezultatais, esamos situacijos analize ir projekto eiga galite susipažinti: <http://kurklt.lt/projektai/bendru-sutarimu-link-savivaldybiu-savarankiskumo-stiprinimo/>

GYVENIMĄ PASKYRĖ LIETUVYBĖS SKATINIMUI

Ieva CATALDO

Janina Udrienė – ne tik matematikos profesorė emeritė Mičigano valstijoje esančiame Livonijos mieste, bet JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkė, JAV lietuvių bendruomenės tarybos narė, visą gyvenimą paskyrusi lietuviybės skatinimui Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Kaip atsidūrėte Mičigano valstijoje?

Gimiau Kaune, vokiečių okupacijos laikais, kai man buvo treji metukai, šeima bėgo į vakarus, nes tėvas sužinojo, kad mes esame tremiamųjų sąrašė. Mes atsidūrėme tarp atsitraukiančių vokiečių ir puoliančių rusų. Kelionėje mirė mano teta, o tėvą paėmė vokiečiai apkasų kasti. Mama, nusilpusi nuo plaučių ligos, liko su trimis vaikais. Po Antrojo pasaulinio karo, pasiekėme pabėgėlių stovyklą Berlyne. Per Raudonąją Kryžių ir lietuvių susirašinėjimus sužinojome, kad mano tėvas atsirado pietų Vokietijoje. Per didelius vargus mūsų šeimai pavyko gauti leidimą vėl susijungti ir mus pagaliau išleido iš Berlyno.

Vokietijoje išgyvenome penkerius metus. Iš pradžių lankiau lietuvių *dipukų* suorganizuotą mokyklą. Dėdės pakviesti 1950 metais pasiekėme Čikagą. Tėvams ypač buvo nelengva – reikėjo dirbti sunkius, jiems neįprastus darbus. Būdamą 9 metų ir mokėdama tik keturis angliskus žodžius, pradėjau lankyti mokyklą. Baigus gimnaziją, pradėjau studijuoti Loyola universitete, įgijau matematikos bakalauro laipsnį, vėliau tapau profesore matematikos fakultete Detroito priemiesčio kolegijoje. Aktyviai dalyvavau Ateitininkų organizacijoje. Ta veikla padėjo suformuoti mano pasaulėžiūrą ir sudarė sąlygas susipažinti su kitu lietuvišku jaunimu. Mičigano lietuvių jaunimo stovykloje „Dainava“ susipažinau su savo vyru. Gyvendami Detroito, užauginame du sūnus. Visa mūsų šeima dalyvavo Detroito lietuviškoje veikloje, stengėmės išsaugoti lietuviybę.

Papasakokite plačiau apie lietuvių bendruomenę.

Lietuvių kilmės gyventojų yra nemažai, bet aktyvių narių skaičių nusakytį labai sunku. Mūsų parapijoje kartu su vaikais yra apie 350 žmonių. Balsavusių per JAV Lietuvių bendruomenės tarybos rinkimus buvo 150 lietuvių.

Mičigano valstijoje kadaise buvo gan daug lietuvių. Dabar tik likę du aktyvūs telkiniai: Detroito ir Grand Rapids. Detroito traukos centras yra Dievo Apvaizdos parapija su lituanistine Žiburio mokykla, kurią lanko apie 70 mokinių, ir didžiuliu kultūriniu centru. Mūsų klebonas, atvykęs iš Lietuvos, labai stengiasi palaikyti bažnyčią ir centrą gyvastingais. Grand Rapids traukos centras yra Švento Petro ir Povilo parapija su nedidele lituanistine mokykla „Baltijos krantas“. Joje mokosi apie 15 įvairaus amžiaus vaikų. Dauguma mokytojų yra lietuviai, atvykę į JAV jau po 1990 metų. Abi lietuvių apylinkės priklauso JAV Lietuvių bendruomenei, kuri kasmet organizuoja Nepriklausomybės šventes, Šv. Kalėdas, Velykas, kitas lietuviškas šventes. Detroito apylinkėje rengiama daugiau kultūrinių ir visuomeninių renginių. Grand Rapids bendruomenė žinoma dėl Lietuvių festivalio (Lithuanian Festival), kurį aplanko daugybė lietuvių ir amerikiečių, susidomėjusių etniniais papročiais. Detroito kultūriniame centre veikia įvairios organizacijos: skautija, Lietuvos dukterys padeda vargstantiems, veikia sporto klubas „Kovas“ ir „Šauliai“. Prieš kelerius metus aktyviai veikė ateitininkų organizacija, tačiau dabar nebeliko vadovo. Detroito dar veikia lietuviška radijo programa.

Mičigane rengiamos dvi Lietuvos jaunimo stovyklos: Dainava ir Rako skautų jaunimo stovykla netoli Kusterio miestelio. Pastaruoju metu ten vyksta lietuvių organizuojamos Joninių šventės.

Kaip laikotės šiuo visame pasaulyje sunkiu laikotarpiu?

Laikomės tikrai neblogai. Mičigane visuomeniniai suvaržymai buvo tokie pat, kaip Europoje. Mičigano gubernatorė labai griežtai įsakė visiems laikytis karantino. Nors pačiame Mičigane yra beveik 10 milijonų gyventojų, buvo daug užsikrėtusių ir mirusių. Palyginti su kitomis valstijomis, buvo gana daug sergančiųjų. Sunkiausia situacija buvo mažiems verslams – žmonės prarado darbus ir JAV ekonomika žlugo, tačiau JAV valdžios piniginių parama labai

Janina Udrys (Udrienė) su vyru ir vaikais.

padėjo verslams ir darbą praradusiems žmonėms. Didžiulės automobilių kompanijos vienas skyrius pavirto plaučių ventiliatorių gamybos centru. Buvo džiugu matyti, kad privačios kompanijos jungėsi padėti valdžiai ir piliečiams.

Per karantiną mišios iš mūsų parapijos buvo prieinamos per Facebook parapijos paskyrą.

Daug vyresnių žmonių, ypač tie, kurie gyvena vieni, labai sunkiai ištvėria vienišumą. Mūsų parapijos pasauliečių Tarybos, Krikščioniškos tarnybos komisija organizavo telefoninius pasikalbėjimus su vyresniais parapijiečiais. Džiugu, kad bendruomenė rūpinasi nariais ir jungiasi pokalbiui. Visų lietuvių atžvilgiu JAV, didesnę akciją suorganizavo JAV lietuvių bendruomenės krašto valdyba, kuri parengė specialų tinklą padėti lietuviams JAV pandemijos laikotarpiu (www.javlb.org). Savanoriai padeda pavieniams žmonėms. Amerikoje savanorystė visada buvo skatinama ir gerai veikianti.

Labai apgailestavome dėl suplanuotų renginių, nes teko atidėti liepos mėnesį turėjusią vykti Filadelfijoje JAV ir Kanados lietuvių bendruomenių organizuojamą Tautinių šokių šventę. Tai visų išeivijos lietuvių pasididžiavimo ir lietuviškos kultūros šventė. Turėjo dalyvauti per pusantro tūkstančio šokėjų, ir daug dalyvių. Bet, gal galėsime šventę pasidžiaugti kitais metais. Šiais metais, JAV lietuvių bendruomenės vicepirmininkė Jaunimo reikalams rengia jaunimui seminarą Lemonte, Ilinojuje.

Ar jaučiate ryšį su Lietuva?

Ryšys su Lietuva visada buvo ir bus. Po nepriklausomybės atkūrimo daug lietuvių aplankė Lietuvą ir ne vieną kartą. Abu su vyru lankėmės Lietuvoje bent penkis kartus – kiekvieną kartą Lietuva darėsi gražesnė ir vakarietiškesnė. Labai glaudžius ryšius su lietuviais palaiko Lietuvos respublikos ambasadoriai ir konsulai. Savo jėgomis stengiasi pažinti visus lietuvius, vertinti jų darbus, domėtis Lietuva. Pas mus ne kartą viešėjo Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Marijus Gudynas, Generalinis Konsulas Mantvydas Bekešius, prof. Liudas Mažylis, solistai ir muzikantai iš Lietuvos. Ambasadoriai susipažino su Amerikos lietuvių praeitimi ir dabartine veikla. Ypač džiaugiamės Marijaus Gudyno pastangomis – jis, dirbdamas Lietuvos valdžiai, tikrai mus vertina ir supranta.

Lietuvos Valstybės diena yra labai arti Amerikos nepriklausomybės dienos šventės, liepos 4-tą. Kadangi pandemija dar nepasibaigė ir daug vyresnių žmonių labai saugosi, mes Detroito atšventėme abi šventes labai kukliai. Mūsų lietuviškoje parapijoje liepos 5 d. šv. Mišių, klebonas Gintaras Jonikas pakvietė visus prie sodelyje plevėsuojančių Lietuvos ir Amerikos vėliavų, sugiedoti himnus – pirmą Amerikos ir tada Lietuvos. Su vyru asmeniškai atšventėme Mindaugo karūnavimo dieną per vakarienę pakeldami vyno taurę. Tą pačią dieną mūsų mielą marčią ir jos vaikus konsultavau kaip gaminti lietuvišką patiekalą – kolūnus. Lietuvos Valstybės dieną, šeima šventė gamindami lietuvišką vakarienę. Mes abu su vyru džiaugiamės, kad anūkai taip gražiai auklėjami.

Ko palinkėtumėte Tėvynėje esantiems lietuviams?

Lietuviams Lietuvoje linkiu stiprybės ir ištvermės šiuo sunkiu laikotarpiu. Šios tamsesnės dienos praeis ir prašvies giedresnis rytojus.

Romo Gurklis nuotr.

LSA prezidentas: Akmenės, Lazdijų, Palangos, Jonavos ir Elektrėnų merai.

LSA SUVAŽIAVIMAS: SIŪLYMAS PARTIJOMS STIPRINTI SAVIVALDOS SAVARANKIŠKUMĄ

Birželio 30 d. vykusiam Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) suvažiavime pristatyti svarbiausi asociacijos darbai skatinant savivaldybių savarankiškumą ir aktyvesnį dialogą su centrine valdžia.

Skuodo rajone Vaclovo Into akmenų muziejaus parko teritorijoje, Mosėdyje, surengtame kasmetiniame suvažiavime LSA prezidentas Jonavos rajono meras Mindaugas Sinkevičius akcentavo pagrindinius asociacijoje įvykusius pokyčius. „Ėmėmės lyderystės: nebelaukiame, kol mūsų paklaus apie savivaldos problemas. Kalbame apie jas pirmi, siūlome sprendimus, o neretai – ir užbėgame už akių potencialiems sunkumams,“ – pažymėjo M. Sinkevičius.

Pasak jo, LSA tapo labiau matoma viešojoje erdvėje. LSA pozicija įvairiais klausimais pristatoma ne tik centrinės valdžios institucijose, bet ir aktyviai komuniukuojama žiniasklaidai – pranešimais ir komentarais, daugybe interviu televizijoje, radijuje, spaudoje, interneto žiniasklaidoje. Savivaldos interesus ginti viešojoje erdvėje ir politikoje ypač padeda vis labiau įsitraukiantys LSA nariai – merai, administracijų direktoriai, specialistai. Vienas iš aktyvios LSA lyderystės pavyzdžių – Seimo įteisintos galimybės savivaldybėms sudaryti vidaus sandorius su savo valdomomis įmonėmis.

LSA vadovas įvardino ir kitą esminį proveržį, kurio pavyko pasiekti, tai – daugelį metų keltas savivaldybių skolinimosi suvaržymo klausimą. „Dabar jis sprendžiamas Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio sudary-

toje darbo grupėje, rengiančioje konkrečius siūlymus Vyriausybei, kaip pagerinti savivaldybių galimybes skolintis lėšų investicijų projektams finansuoti. Tačiau paraleliai dirbame ir su nepriklausoma teisininkų komanda – analizuojame kitų šalių pavyzdžius ir ieškome įvairių kelių, kaip ir kokius įstatymus reikia keisti,“ – sakė M. Sinkevičius.

Be to, LSA pastangomis, buvo įteisinta ir palankesnė savivaldybėms gyventojų pajamų mokesčio netekčių pasidalinimo proporcija – dabar valstybės biudžetui teks 70 proc., o savivaldybių biudžetams 30 proc. GPM netekčių (buvo po 50 proc.). Taip pat pradėtos diskusijos dėl galimybės įsteigti Vietos plėtros paskolų ir garantijų fondą, kuris padėtų spręsti regioninės plėtros problemas teikdamas paskolas ar (ir) paskolų garantijas savivaldybių projektams.

LSA aktyviai veikia ir karantino laikotarpiu – susitarta su Vyriausybe, kad savivaldybėms bus kompensuotos išlaidos, patirtos dėl COVID -19, bei išlaidos dėl ekstremalios situacijos nesurinkus biudžetų. Šiuo laikotarpiu diskusijose su centrine valdžia bei viešojoje erdvėje buvo komuniukuojami ir kiti savivaldybėms svarbūs klausimai dėl apsaugos priemonių savivaldybių darbuotojams, su gyventojų izoliacija susijusių sprendimų, papildomų lėšų investiciniams projektams, draudimo medikams dirbti

Suvažiavimo dalyvius pasveikino skudiškių šeima.

Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis (dešinėje) įteikė Vyriausybės kancleriui Algirdui Stončaičiui savivaldybės ženklą už dėmesį ir paramą Lietuvos savivaldybėms.

LSA padėka Skuodo rajono merui Petrui Pušinskui už gražiai surengtą suvažiavimą.

keliose įstaigose, premijų savivaldybių socialiniams darbuotojams ir nevyriausybinių organizacijų atstovams, mokymosi nuotoliniu būdu.

Suvažiavime aptarti ir savivaldybėms aktualūs klausimai socialinės apsaugos srityje. LSA pavyko įrodyti, kad dėl šiemet didėjančių socialinių išmokų savivaldybėms turi būti skirtos papildomos valstybės biudžeto lėšos – 31,6 mln. eur. Taip pat buvo inicijuoti pokyčiai dėl valstybės paskatos jaunoms šeimoms įsigyjant pirmąjį būstą, ir Seimas patobulino nekilnojamo turto normatyvo nustatymo tvarką, kuri leis šia galimybe pasinaudoti jaunoms šeimoms iš daugiau savivaldybių.

M. Sinkevičius taip pat pristatė asociacijos veiklą regionų plėtros, žemėtvarkos, švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, komunalinio ūkio, tarptautinių santykių ir daugiabučių namų renovacijos srityse.

Suvažiavime delegatai patvirtino LSA siūlymus politinėms partijoms, kuriuose raginama stiprinti savivaldos savarankiškumą ir skatinti lygiavertį bendradarbiavimą su centrine valdžia. Šiuos siūlymus LSA valdyba pristatė šalies politinių partijų lyderiams liepos 1 d. vykusiam susitikime Vilniuje.

Išvažiuojamame LSA suvažiavime dalyvavo 119 delegatai iš 51 šalies savivaldybių, taip pat – Seimo, Vyriausybės ir kitų institucijų atstovai.

Mandatų komisija atidžiai suskaičiuoja balsus.

LSA SIŪLYMAI ŠALIES PARTIJOMS

Artėjant rinkimams į Seimą, LSA pasiūlė politinėms partijoms stiprinti savivaldos savarankiškumą ir skatinti lygiavertį bendradarbiavimą su centrine valdžia.

Liepos 1 d. LSA prezidentas Mindaugas Sinkevičius pristatė savivaldybių siūlymus finansų, žemėtvarkos, regionų politikos, švietimo, kultūros, komunalinio ir šilumos ūkio, socialinių reikalų ir sveikatos srityse pristatė Lietuvos politinių partijų vadovams ir jų atstovams. „Šiuo metu partijos formuoja savo programas ir artimiausių metų šalies politines gaires. Norime priminti partijų lyderiams, kad savivaldybėse gyvena visa Lietuva, todėl savivaldybių lūkesčiai yra kartu ir gyventojų lūkesčiai. Savivaldybė, kuri gali savarankiškai priimti sprendimus dėl investicijų, teritorijų planavimo, socialinės apsaugos ar ugdymo, savo gyventojui pasiūlys tokias viešąsias paslaugas ir tokią aplinką, kuri atitiks konkretaus regiono ar teritorijos poreikius,“ – teigia M. Sinkevičius.

Vienas iš svarbiausių siūlymų partijoms – stiprinti savivaldybių finansinį savarankiškumą, tai yra – atlaisvinti perteklinius skolinimosi suvaržymus, kad savivaldybės galėtų skolintis investicijoms. Taip pat – sukurti Vietos plėtros paskolų ir garantijų fondą, kuris spręstų regioninės plėtros problemas teikdamas paskolas ar (ir) paskolų garantijas projektams, orientuotiems labiau į socialinę grąžą. Ne mažiau svarbu ir didinti savivaldybių savarankiškųjų pajamų šaltinius – tai akcentavo LSA viceprezidentas Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas.

LSA viceprezidentė Lazdijų rajono merė Ausma Miškinienė priminė savivaldybių siekį grąžinti joms teisę disponuoti valstybės žeme – tai būtų vienas esminių instrumentų pritraukiant investicijas.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje regioninė politika kol kas nepasiekė savo pagrindinių tikslų – mažinti atskirtį ir užtikrinti tolygų regionų vystymąsi – savivaldybės siūlo užtikrinti lygiavertę centrinės valdžios ir savivaldos partnerystę priimant sprendimus dėl regionų plėtros.

„Šiuo metu esminiai plėtros priemonės yra centralizuoti, tai yra – „nuleisti“ savivaldybėms,“ – teigė LSA viceprezidentas Elektrėnų savivaldybės meras Kęstutis Vaitukaitis.

LSA atkreipė partijų lyderių dėmesį ir į tai, kad savivaldybių savarankiškosios funkcijos dažnai yra nepagrįstai smulkmeniškai reglamentuojamos, todėl būtina įteisinti privalomas konsultacijas su savivalda ne tik jau parengtų teisės aktų derinimo, bet ir pradinio politikos formavimo etape, ir leisti savivaldybėms pasirinkti labiausiai jų poreikius atitinkančius modelius. „Pavyzdžiui, savivaldybės galėtų savarankiškai paskirstyti piniginei socialinei paramai nepanaudotas lėšas, įvertinusios, kokie socialiniai poreikiai jų teritorijoje yra svarbiausi ir aktualiausi gyventojams, o ne pagal įstatyme apibrėžtas 12 konkrečių sričių,“ – sakė LSA viceprezidentas Palangos miesto meras Šarūnas Vaitkus.

Taip pat siūloma perduoti savivaldybėms tikslinių dotacijų ugdymui administravimą ir skirstymą, taip padidinant jų savarankiškumą ir atsakomybę už tinklo efektyvumą bei ugdymo rezultatus. Planuojant ir vykdant sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką, raginama atsižvelgti į visų šalies gyventojų teisę gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas.

LSA pateikė savivaldybių siūlymus ir kultūros bei aplinkosaugos srityse.

Susitikime dalyvavo Gintautas Paluckas (Lietuvos socialdemokratų partija), Viktorija Čmilytė-Nielsen (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis), Tomas Tomilinas ir Jonas Jarutis (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga), Artūras Paulauskas (Laisvė ir teisingumas), Irena Šiaulienė (Lietuvos socialdemokratų darbo partija), Jurgita Šiugždinienė (Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai), Viktoras Uspaskichas (Darbo partija) ir Ieva Pakarklytė (Laisvės partija).

Parengė LSA patarėja viešiesiems ryšiams Indrė Vilūnienė